

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти **Державний вищий навчальний заклад
"Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника"**

Освітня програма **24152 Історія та археологія**

Рівень вищої освіти **Бакалавр**

Спеціальність **032 Історія та археологія**

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЕДЕБО	24152
Назва ОП	Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Синявська Олена Олександрівна, Грехов Владислав Анатолійович, Яремчук Сергій Степанович (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	10.03.2020 р. - 12.03.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://kis.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/79/2020/03/%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%9E%D0%9F-032-%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D1%82%D0%B0-%D0%B0%D1%80%D1%85%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://ipmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/41/2020/02/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%B2%D0%B8%D1%97%D0%B7%D0%B4%D1%83-%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8-%D0%BF%D1%96%D0%B4-%D1%87%D0%B0%D1%81-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B8.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформації з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Ознайомлення з освітньою діяльністю за даною освітньою програмою, яке здійснювалося у формі роботи з відповідними документами та проведення зустрічей із різними учасниками освітнього процесу (стейкхолдерами), справило позитивне враження і дозволяє зробити такі висновки: цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням позицій стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних освітніх програм; зміст ОП відповідає вимогам нормативних документів і передбачає набуття відповідних професійних компетентностей і можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії; забезпечується справедливий доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання в інших закладах; навчання і викладання здійснюється на високому науково-методичному рівні; процедури контролю та оцінювання знань студентів є зрозумілими, доступними та об'єктивними; у ЗВО запроваджується політика дотримання академічної доброчесності; НПП освітньої програми мають високий рівень професійної кваліфікації та володіють належною педагогічною майстерністю; освітнє середовище і матеріальні ресурси ЗВО повною мірою забезпечують досягнення цілей ОП; у ЗВО наявна і активно розвивається система внутрішнього забезпечення якості освіти; оприлюднено документи щодо ОП та освітнього процесу у ЗВО.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Освітня програма забезпечується висококваліфікованим науково-педагогічним персоналом, який застосовує належні форми і методи навчання і викладання. Наявне відповідне навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів. Студенти та інші стейкхолдери освітньої програми залучені до проведення регулярних опитувань з питань освітнього процесу. ЗВО має потужну інфраструктуру, включно з сучасними грантовими проектами, яка забезпечує освітній процес та освітнє середовище. У ЗВО наявні позитивні практики співпраці з роботодавцями та випускниками, зокрема щодо працевлаштування. Відмічається злагоджена робота всіх структурних підрозділів ЗВО в напрямку підвищення якості освіти, зокрема створено «Центр якості освіти» і Раду з якості.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Рекомендовано продовжити роботу з удосконалення проекту ОП і навчального плану, залучивши до цього чим-більше стейкхолдерів. Посилити діяльність з інтернаціоналізації освітнього процесу, зокрема залучення до грантових наукових проектів та академічної мобільності студентів. Продовжити запровадження технічних засобів щодо антиплагіатних процедур. Створити можливості для проведення лекцій роботодавцями та експертами, зокрема за місцем їх діяльності. Систематизувати опитування, що проводяться в ЗВО та збільшити доступність їх результатів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі ОП 032 «Історія та археологія» - чітко сформульовані і відповідають Статуту ЗВО і пунктам 1-3 Стратегії розвитку ЗВО на 2020-2025 рр., де визначені стратегічні цілі розвитку та місія ДВНЗ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника - <https://ipmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/41/2020/01/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83-%D0%A3%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82%D1%83-%D0%BD%D0%B0-2020%E2%80%932025-%D1%80%D1%80.pdf> Зокрема, цілі ОП відповідають трьом векторам місії Університету - науці, освіті, регіону, - та полягають у наданні теоретичних та практичних знань, умінь і навичок, що передбачають підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі історії та археології, здатних адаптуватися до нових професій, видів та форм зайнятості. ОП 032 «Історія та археологія» була розроблена згідно «Методичних рекомендацій з розробки освітньо-професійних і освітньо-наукових програм та навчальних планів першого і другого рівнів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (2016 р.) Унікальність ОП полягає у формуванні освітніх компонентів (вибіркових дисциплін і практик), присвячених регіональному аспекту досліджень, а саме історії Галичини, польсько-українським відносинам, етнографічним особливостям населення Прикарпаття.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі ОП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів), що підтверджено низкою документів, наданих ЗВО, зокрема: 1) 8-ма відгукими роботодавців; 2) аналітичним звітом по опитуванню стейкхолдерів (студентів, випускників і роботодавців), проведеним кафедрою історії слов'ян у січні 2020 року (прикріплений до цього Звіту Файл 1); 3) протоколом розширеного засідання кафедри історії слов'ян за участі НПП, здобувачів і випускників спеціальності (протокол № 8 від 15.01.2020). Під час зустрічей з викладачами, студентами, випускниками і роботодавцями з'ясовано, що з осені 2019 р. активізувалася робота з модернізації змісту ОП, в результаті якої стейкхолдерами були сформульовані пропозиції, які наразі опрацьовуються гарантом та групою забезпечення з метою внесення до проекту ОП. Зокрема, більшість пропозицій академічної спільноти стосуються переліку та обсягу освітніх компонентів навчального плану; а випускників і роботодавців - щодо збільшення практичної складової ОП та посилення залучення останніх до освітнього процесу у формі навчальних занять.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час виїзної експертизи з'ясовано, що основними місцями працевлаштування випускників є робота в музеях, архівах, науково-дослідних установах, органах влади та місцевого самоврядування, сфері туризму (екскурсії), освітніх закладах. Викладачами кафедри історії слов'ян визначено перелік установ та організацій, які є потенційними роботодавцями. Також з'ясовано, що ринок праці потребує фахівців з ОП, оскільки в регіоні функціонують організації та установи, які потребують висококваліфікованих спеціалістів в галузі реалізації довгострокових дослідницьких проектів. Програмні результати навчання виражаються з урахуванням регіонального контексту, який полягає в кадрових потребах об'єднаних територіальних громад (ОТГ) регіону, зокрема в фахових істориках, які сприятимуть створенню регіональних музеїв населених пунктів, путівників і туристичних маршрутів по визначних місцях. Під час зустрічі з викладачами з'ясовано, при розробці ОП були враховані освітні програми провідних українських (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Львівський національний університет імені Івана Франка, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича) та польських ЗВО (Варшавський, Жешувський, Ягелонський університети), зокрема переймалися найбільш ефективні практики здійснення освітнього процесу, з якими були ознайомлені викладачі у процесі здійснення своєї професійної діяльності в інших закладах ЗВО.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія і археологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти наразі немає. Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти відповідає сьомому рівню Національної рамки кваліфікацій (НРК) відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. №509. Визначені в НРК спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань відповідають визначенням ОП програмним результатам навчання: здатність демонструвати стійке розуміння принципів історичної науки, особливостей функціонування соціально-економічних систем; здатність продемонструвати знання аналітичного та методичного інструментарію для проведення історичних, археологічних досліджень; здатність продемонструвати знання про особливості сучасної світової та національної історичної науки; здатність розуміння методології науково-дослідної роботи.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОП 032 «Історія та археологія» формує компетентності та програмні результати, необхідні для підготовки фахівців, здатних вирішувати завдання інноваційного характеру. ОП є актуальною в контексті вимог ринку праці, особливо щодо врахування регіонального аспекту, оскільки відкриває нові можливості для професійної реалізації здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Рекомендовано оновити зміст ОП, врахувавши актуальні пропозиції стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма 032 «Історія та археологія» складена з врахуванням відповідних документів, зокрема, Національної рамки кваліфікацій, Стратегії розвитку ЗВО, подібних освітніх програм інших українських та зарубіжних закладів вищої освіти. Враховано тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і складає 240 кредитів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньої програми складений у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», має чітку структуру і логічну взаємопов'язаність компонентів. Заявлені цілі та програмні результати навчання досягаються обов'язковими освітніми компонентами. Під час фокус-груп з усіма стейкхолдерами отримані пропозиції щодо оптимізації освітніх компонентів навчального плану, зокрема «Методики викладання історії» (збільшення обсягу), «Історії зарубіжних слов'ян» (перенесення на 3-4 курси), «Латинської мови» і «Старослов'янської мови» (обов'язковість), оновлення переліку вибіркового курсів, тощо.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 032 «Історія та археологія». У ході реалізації ОП здобувачі вищої освіти здобувають фундаментальні знання про національну і всесвітню історію; оволодівають ключовими теоретико-методологічними засадами і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого; формують здатності застосовувати набуті знання для збереження та використання культурного спадку, вирішення актуальних проблем сьогодення; у них виробляються навички виявлення, опрацювання та інтерпретації об'єктів матеріальної та нематеріальної культурної спадщини.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОП 032 «Історія та археологія» передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії через процедуру вибору освітніх компонентів. Формування індивідуальної освітньої траєкторії визначене наступними документами: «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», «Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника» права на вільний вибір навчальних дисциплін» - <https://philology.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/2/2018/01/271.pdf> В ОП 032 «Історія та археологія» наявні вибіркові освітні компоненти – «Дисципліни вільного вибору студента». Обсяг цих дисциплін – 60 кредитів (25%), що відповідає нормі. У навчальному плані дисципліни за вибором студентів передбачені на 3 і 4 курсах. У ході зустрічі зі студентами було проведено опитування стосовно механізму формування індивідуальної освітньої траєкторії і з'ясовано, що вибіркові дисципліни студенти обирають у травні попереднього навчального року шляхом написання заяв на відповідних кафедрах. У процесі вибору студенти мають можливість як консультуватися з викладачами щодо свого вибору, так і ознайомлюватись з робочими програмами (силабусами) навчальних дисциплін, в тому числі на веб-сайтах кафедр. У ЗВО проводиться декілька опитувань здобувачів, які навчаються на даній ОП (більш докладна інформація про них – у критерії 8.2).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти регламентується «Положення про проведення практики» (26.03.2013). На ОП проводиться чотири практики – археологічна (1 курс), музейна (2 курс), етнографічна (3 курс) та архівна (4 курс). Звітні документи по практиках зберігаються на двох кафедрах, які відповідають за практики, а саме: кафедри етнології і археології та кафедри джерелознавства та історіографії. Також на кафедрах наявні робочі програми, силябуси, методичні рекомендації, укладені керівниками практик. Практики відбуваються на базі провідних установ регіону, які є потенційними роботодавцями – Державний архів Івано-Франківської області (база архівної практики), Івано-Франківський краєзнавчий музей (база музейної практики), Національний заповідник «Давній Галич», Національний музей народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Й. Кобринського, дочірнє підприємство «Культурна спадщина Прикарпаття» Державного підприємства «Науково-дослідницький центр «Охоронна археологічна служба України» Інституту археології НАН України». Договори з базами практик наявні. Під час фокус-групи зі студентами було з'ясовано, що вони загалом задоволені компетентностями, здобутими під час проходження практик. Разом з тим вони виступили з пропозицією узгодження теоретичної та практичної підготовки, зокрема, проведення практики відразу або наступного семестру після опанування відповідної навчальної дисципліни. Також деякі студенти і випускники висловили бажання щодо повернення педагогічної практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття соціальних навичок здобувачами вищої освіти забезпечується окремими темами дисциплін загального та професійного циклів. Під час зустрічі зі студентами було встановлено, що це історичні дисципліни, іноземна мова, філософія, політологія, основи риторики, історія української культури та ін.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт вищої освіти за спеціальністю відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг навантаження здобувачів регламентується згідно з "Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Навчальний час для самостійної роботи студента складає не менше 1/3 та не більше 2/3 загального навчального часу, відведеного для вивчення навчальної дисципліни. Кількість аудиторних годин для студентів денної форми навчання складає: з нормативних дисциплін – 1/3 від загальної кількості годин (10 годин у 1 кредиті ЄКТС); з нормативних дисциплін професійної та практичної підготовки – від 33% до 66% (від 10 до 20 годин у 1 кредиті ЄКТС). Вказані нормативи дотримані при складанні ОП. Наразі здобувачі в середньому по різних курсах мають 18 тижневих годин аудиторного навантаження. Під час зустрічі зі студентами з'ясовано, що запропоновані в ОП обсяги навантаження освітніх компонентів є збалансованими, а завдання для самостійної роботи - оптимальними.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У ЗВО є «Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (05.11.2019 року), але на ОП 032 "Історія та археологія" дуальна освіта не реалізується.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Наявність можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії, підкріплений широким переліком вибіркових дисциплін як професійного, так і загального циклу. Наявність ґрунтовної практичної підготовки, яка здійснюється у співпраці з провідними науково-дослідницькими закладами регіону.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Рекомендовано при формуванні індивідуальної освітньої траєкторії використовувати індивідуальні навчальні плани; розглянути можливість запровадження вибіркових дисциплін з другого курсу; а також запровадження електронної системи вибору дисциплін студентами; розширювати перелік баз практик.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура і зміст ОП 032 «Історія та археологія» відповідає вимогам законодавства для бакалаврського рівня вищої освіти. Освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, а також передбачає практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Вся необхідна інформація для здобуття освітнього рівня «Бакалавр» за ОП 032 "Історія та археологія" є чіткою та зрозумілою, не містить дискримінаційних положень і доступна на сайті Приймальної комісії Університету за посиланням: <https://admission.pnu.edu.ua/університету-2020-року/> Також ознайомлення абітурієнтів з правилами прийому відбувається під час профорієнтаційної роботи викладачів.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості самої ОП, що зокрема виражене в розподілі вагового коефіцієнту на користь іспиту з історії України. Перелік конкурсних предметів вступних екзаменів у сертифікаті Українського центру оцінювання якості освіти на основі повної загальної середньої освіти (для ОКР – бакалавр): 1) Українська мова та література (непрофільний, мінімальна кількість балів – 100; вага предмету сертифікату ЗНО – 0,25). 2) Історія України (профільний, мінімальна кількість балів – 100; вага предмету сертифікату ЗНО – 0,45). 3) Географія або іноземна мова (англійська, німецька, французька, іспанська) (непрофільний, мінімальна кількість балів – 100; вага предмету сертифікату ЗНО – 0,2). В Університеті діють підготовчі курси, що читаються викладачами ЗВО для абітурієнтів, котрі готуються здавати ЗНО з історії України - http://www.d-learn.pu.if.ua/naudp/index.php?mod=info&action=ReviewOne&id_inf=49 Під час виїзної експертизи отримана інформація про контингент студентів, яка свідчить про затребуваність ОП серед абітурієнтів. Зауважимо, що кількість контрактників подекуди вдвічі переважає кількість бюджетників. Під час зустрічей з випускниками та викладачами отримана інформація про наявність прикладів навчання на

спеціальності представників декількох поколінь, наприклад випускниця факультету 2013 р. працює вчителем історії у ліцеї № 20, має обох батьків, які також є випускниками факультету і працюють вчителями.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікації з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється низкою документів: «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (2016 р.); «Положенням про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (2015 р.). Університет визнає еквівалентними та перезараховує результати навчання учасників освітнього процесу у закладі-партнері. Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва із закладами-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ЕКТС або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків учасників освітнього процесу, прийнятої у країні закладу-партнера, якщо в ній не передбачено застосування ЕКТС. Результати підсумкової атестації студентів у період навчання у закладі-партнері представляються за прийнятною там шкалою і переводяться у шкалу, прийняту в Університеті. Під час зустрічі зі студентами експертна група пересвідчилася про обізнаність студентів, котрі навчаються на ОП, про свої права на визнання результатів навчання в інших закладах освіти, а також у неформальній освіті. Втім, випадків застосування правил визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, на освітній програмі підготовки бакалаврів за спеціальністю 032 «Історія і археологія» наразі не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У питаннях визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» керується Законом України «Про освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>), згідно з яким «результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством». У ЗВО діє «Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (2019 р.) - https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/819_29.11.2019.pdf Наразі випадків застосування правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на освітній програмі підготовки бакалавра за спеціальністю 032 «Історія і археологія» не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У ЗВО прийняті нормативні документи, що стосуються правил вступу на ОП та визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО чи в неформальній освіті. Вони є доступними для усіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Студенти ОП, залучені в процеси академічної мобільності, не зверталися щодо визнання результатів їх навчання. Тому рекомендовано ЗВО проявляти ініціативу щодо визнання результатів навчання, отриманих за межами Університету.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Наявна чітка, зрозуміла і доступна інформація щодо доступу до навчання на освітній програмі, а також визнання результатів навчання здобувачів ОП в інших закладах.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Усі форми та методи навчання і викладання по ОП 032 «Історія і археологія» розроблені згідно «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Навчання на ОП здійснюється за очною (денною) й заочною формою з використанням методів дистанційного навчання. У першому семестрі студенти отримують власну адресу корпоративної пошти, яка дає змогу працювати в системі «Дистанційне навчання». Освітній процес на ОП реалізується через навчальні заняття, самостійну роботу, практичну підготовку, контрольні заходи. Під час зустрічей зі студентами і випускниками з'ясовано, що форми і методи навчання та викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Зокрема, застосовуються різні способи подачі матеріалу, у вигляді опитування проводиться регулярний моніторинг щодо задоволеності методами навчання і викладання, стимулюється заохочення в студента почуття суб'єктності, наявна взаємоповага у стосунках студентів і викладачів, забезпечується наставництво і підтримка з боку викладачів. Експертна група ознайомилась зі змістом ОП, даними Таблиць 1, 3 Відомостей самооцінювання та пересвідчилася, що визначені форми і методи навчання та викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання. У рамках моніторингу «Викладач очима студента» студенти оцінюють доступність та якість викладання навчального матеріалу, коректність і тактовність ставлення до студентів.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» інформаційне забезпечення навчального процесу передбачає формування інформаційного пакету для спеціальності. Інформаційні пакети розміщуються на веб-сайті Університету, а також на сайті Факультету історії, політології і міжнародних відносин та на сайтах п'яти історичних кафедр факультету. Також матеріали щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів ОП у друкованому вигляді знаходяться на кафедрах Факультету історії, політології і міжнародних відносин, в чому члени експертної групи пересвідчилися під час огляду. Вони надаються студентам у вигляді робочих програм, силабусів, методичних посібників, тощо. Під час зустрічей зі студентами та викладачами з'ясовано, що інформування студентів про цілі, зміст та очікувані результати навчання, порядок і критерії оцінювання у межах окремих освітніх компонентів відбувається на першому занятті, здобувачі задоволені доступністю інформації, пов'язаною з освітнім процесом.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень у ЗВО під час реалізації ОП виступають у різноманітних формах. Насамперед таке поєднання виникає під час підготовки студентів до семінарських занять. Вагоме значення мають окремі студентські науково-дослідні проекти – курсові та дипломні роботи. На всіх кафедрах функціонують наукові і проблемні гуртки, діяльність яких регламентується «Положенням про студентський науковий гурток, проблемну групу і кафедральний (міжкафедральний) науковий семінар». Щороку студенти беруть участь у всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт та олімпіад. Показником високого наукового рівня підготовки студентів є перемоги та призові місця на олімпіадах та конкурсах студентських наукових робіт. Під час виїзної експертизи була отримана докладна інформація щодо переможців. Розвідки студентів виходять у вигляді наукових публікацій, зокрема при кафедрі всесвітньої історії публікується унікальне студентське наукове періодичне видання «Студентські історичні зошити» (станом на 2019 р. вийшло 11 випусків) - <https://kvi.pnu.edu.ua/наукова-робота-студентів/> Члени експертної групи відзначили високий рівень публікацій цього видання. Наявний досвід написання спільних публікацій викладачів та студентів у фахових виданнях: «Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис», «Карпати: людина, етнос, цивілізація». Також студенти під керівництвом викладачів беруть активну участь у конференціях, матеріали яких є на кафедрах.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» не пізніше, ніж за 2 місяці до початку навчального року затверджуються (перезатверджуються) робочі навчальні програми дисциплін. Ініціаторами оновлення освітніх компонентів, насамперед, є викладачі кафедри, які щороку відповідно до актуальних наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі мають змогу змінити практично всі структурні складові робочої навчальної програми дисципліни. З іншого боку, ініціатором оновлення освітніх компонентів може бути керівництво ЗВО, структурного підрозділу, що виражається внесенням змін до навчального плану, зокрема щодо змін переліку вибіркокових дисциплін, а також інтегрують у науковий процес свої наукові розробки, що публікуються у міжнародних наукометричних базах SCOPUS та Web of Science. Також перед початком навчального року оновлюються тематика дипломних робіт і програми практик. На веб-сайті ЗВО наявні силабуси ОК, а на кафедрах наявні робочі навчальні програми і навчально-методична література до дисциплін, з переліком якої можна ознайомитись в додатку до цього Звіту – Файл 2.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Міжнародна мобільність студентів та викладачів університету регулюється «Положенням про академічну мобільність», «Положенням про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників» - [#### **Загальний аналіз щодо Критерію 4:**](https://nauka.pnu.edu.ua/положення/Викладачі факультету є учасниками наукових конференцій, проходять стажування у зарубіжних країнах. На підставі угод про співпрацю з університетами Республіки Польща викладачі пройшли стажування, здійснюють свою професійну діяльність в даних ЗВО, беруть участь в їх наукових заходах і конференціях. Зокрема, гарант ОП, професор В.Л. Комар пройшов стажування у Ягеллонському й Варшавському університетах (2017 р.), а протягом лютого 2019 р. у рамках програми Еразмус+ прочитав курс лекцій у Жешувському університеті. У тому ж році стажування по програмі Еразмус+ пройшли також доценти факультету П.Л. Костючок і Н.М. Локатир. Кілька викладачів регулярно беруть участь у зарубіжних мовних школах. На стадії запровадження знаходиться програма подвійних дипломів з ОП 032 «Історія та археологія» з Жешувським університетом (нині ЗВО має 11 програм подвійних дипломів). Під час виїзної експертизи з'ясовано, що основними перешкодами на шляху академічної мобільності студентів є питання поточних фінансових витрат, з якими пов'язане перебування студентів в іншій країні та питання рівня володіння англійською мовою. Великі сподівання у контексті інтернаціоналізації керівництво ЗВО покладає на польсько-український освітній хаб, який наразі споруджується на грантові кошти.</p></div><div data-bbox=)

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Всі історичні кафедри факультету, залучені до реалізації освітнього процесу по ОП, мають необхідне навчально-методичне забезпечення, де знаходиться інформація про зміст, цілі, програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання. Простежується чітко виражений студентоцентризований підхід. Активно використовується платформа дистанційного навчання та різні інноваційні форми і методи навчання. На високому рівні перебуває наукова робота студентів і викладачів. ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» має тісні контакти з українськими та європейськими ЗВО (особливо з польськими), що позитивно впливає на академічну мобільність здобувачів та викладачів. Готується до запровадження система отримання подвійних дипломів з ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендовано посилення прикладної спрямованості змісту навчальних дисциплін; збільшення використання комп'ютерних технологій та інтерактивних методів навчання; оприлюднення за веб-сайті ЗВО методології та результатів опитувань щодо навчання і викладання за ОП. Також рекомендовано посилити роботу щодо інтернаціоналізації діяльності ЗВО, зокрема посилення роботи з підготовки НПП наукових грантових проектів і збільшення кількості здобувачів, залучених до міжнародної діяльності. Вагоме місце в цьому контексті належить покращенню знання англійської мови, позаяк це вміння наразі є вагомим чинником побудови професійної кар'єри.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Здобувачі володіють повною та зрозумілою інформацією про цілі, зміст, форми та методи навчання, програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. Студенти вільно обирають теми своїх дослідницьких робіт, а також мають можливість підлаштовувати здійснення самостійної роботи відповідно до своїх наукових інтересів. Окрім цього, здобувачі мають широкий вибір наукових журналів для публікацій, тим самим поєднуючи навчання з науковими дослідженнями. Академічна спільна ОП усвідомлює необхідність регулярного оновлення змісту освітніх компонентів та методик викладання. Науково-дослідницька робота викладачів знаходиться на гідному рівні та позитивно впливає на інтернаціоналізацію діяльності ЗВО.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти наявні в низці документів ЗВО: «Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (2017), «Положенні про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (2019). Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечується шляхом відображення відповідної інформації в робочій програмі навчальної дисципліни та силабусі, у методичних рекомендаціях до курсів. Силабуси і методичні вказівки розміщуються на сторінках кафедр, які забезпечують ОП. Під час фокус-групи зі студентами було з'ясовано, що інформація про навчальну дисципліну, форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти у формі силабусів, у вимогах до курсів на сторінці дистанційної освіти та усно під час першої лекції. Система контрольних заходів для студентів є чіткою і зрозумілою, проводиться в очній (за розкладом атестаційних тижнів) та дистанційній формах, зокрема, контрольні заходи в дистанційній формі мають дедлайн, який бачить студент, відвідавши веб-сайт дистанційного навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти ОП 032 «Історія і археологія» для ОР бакалавр відсутній. Формою атестації здобувачів вищої освіти за ОП є комплексний екзамен з історії і захист дипломної роботи. Атестація осіб здійснюється Екзаменаційною комісією, до складу якої зазвичай включаються викладачі історичних кафедр факультету і представник роботодавців за згодою, згідно з «Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Програма комплексного екзамену з історії наводиться в силабусі, програмові вимоги до комплексного екзамену (зокрема перелік питань) за півроку до проведення державної атестації розміщуються на сайті ЗВО - <https://kvi.pnu.edu.ua/програмові-вимоги-до-іспитів/> Тематика дипломних робіт відповідає тематиці вибіркового курсу і темам наукових досліджень керівників. Під час зустрічі зі здобувачами освіти з'ясовано, що теми вони обирають в залежності від власних наукових інтересів, для написання роботи закріплюються за науковим керівником, у процесі написання роботи проводяться науково-методичні семінари. Тематика дипломних робіт зберігається на історичних кафедрах факультету. Розроблений та знаходиться у відкритому доступі навчально-методичний посібник для написання дипломних робіт авторства Г. Стефанюк. У ЗВО існує низка документів, які регламентують можливість проведення атестації в електронній формі.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В Університеті діє низка нормативних документів, які визначають процедуру проведення контрольних заходів, а також забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема, «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу», «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів». Відповідно до них контрольні заходи здійснюються у вигляді поточного та підсумкового контролю, останній за бажанням здобувача вищої освіти може відбуватись в тестовій формі з використанням ІТ-технологій. Здобувачам вищої освіти в ЗВО надається можливість повторного вивчення дисципліни, процедура якої регулюється відповідними нормативними документами. Можливість оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів регламентується «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «ПНУ ім. Василя Стефаника», а щодо наукових студентських робіт, зокрема, дипломної роботи – «Положенням про запобігання академічному плагіату». Випадків оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів здобувачами вищої освіти на ОП не зафіксовано. Під час фокус-групи зі студентами з'ясовано, що всі вони обізнані з правилами проведення контрольних заходів, які є чіткими та зрозумілими, а процедура оцінювання є прозорою.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО розроблені і діють нормативні документи, що містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності: 1. Положення про запобігання академічному плагіату. 2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності. 3. Кодекс честі. Попередження плагіату в академічному середовищі Університету здійснюється шляхом проведення комплексу різних профілактичних заходів. Комісія з питань етики та академічної доброчесності здійснює загальний моніторинг та контроль за дотриманням членами університетської громади норм та принципів Кодексу честі. Члени Комісії приймають до розгляду заяви щодо фактів порушення Кодексу честі, реакція на порушення академічної доброчесності унормована в «Положенні про запобігання академічному плагіату». Втім випадків виявлення порушення академічної доброчесності на ОП зафіксовано не було. Студенти ознайомлені з нормами вищевказаних документів. Перевірка на плагіат студентських робіт здійснюється науковими керівниками та кафедрами факультету. Відповідно до укладених угод при перевірці дипломних робіт здобувачів на плагіат університет використовує системи виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості Unicheck (<https://unicheck.com/>) та Plagiat.pl (<https://plagiat.pl>). Перевірка проходить в Науковій бібліотеці університету. До 2020 р. перевірки на плагіат підлягали лише дипломні роботи магістрів, відповідна перевірка для першого випуску студентів бакалаврату ОП 032 «Історія та археологія» буде здійснена вперше у травні 2020 р

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Чіткі, зрозумілі і прозорі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти. Доступність та обізнаність усіх учасників освітнього процесу з процедурою проведення контрольних заходів, використання сайту дистанційного навчання, можливість повторного вивчення навчальних дисциплін. Релевантна процедура врегулювання конфліктних ситуацій, підтримка питань академічної доброчесності на загально-університетському рівні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Рекомендовано не обмежувати написання дипломних робіт лише дисциплінами вільного вибору студентів, але й надати право студентам писати роботи з тематики обов'язкових дисциплін професійного блоку. У навчальний процес пропонується ввести компонент, який стосується питання академічної доброчесності - це може бути як окрема навчальна дисципліна, наприклад «Основи академічної культури», так і окремі теми в наявних дисциплінах, таких як «Вступ до спеціальності», «Теорія і методика наукових досліджень». Пропонується запровадити практику перевірки на плагіат всіх дипломних робіт, а не вибірково.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Правила проведення контрольних заходів є доступними для усіх учасників освітнього процесу. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ОП 032 «Історія та археологія» є чіткими та зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачами результатів навчання для кожного освітнього компонента, оприлюднюються заздалегідь шляхом розміщення силабусів на сайтах кафедр. В Університеті визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Реалізація ОП забезпечується викладачами історичних кафедр Факультету історії, політології та міжнародних відносин: кафедри історії слов'ян, кафедри всесвітньої історії, кафедри етнології та археології, кафедри історії України та методики викладання історії, кафедри історіографії та джерелознавства. Академічна та професійна кваліфікація педагогів, які здійснюють реалізацію ОП, є достатньою для забезпечення реалізації програмних результатів навчання даної програми, про що свідчить інформація, надана в Таблиці 2 Відомостей самооцінювання ЗВО. Близько 90% НПП, які забезпечують ОП, мають відповідний науковий ступінь, із них – 30% доктори історичних наук. Варто відзначити щорічне проведення Університетом рейтингування викладачів, яке є відкритим, прозорим та оприлюднене на веб-сайті факультету <https://ipmv.pnu.edu.ua/%d1%80%b5%b9%82%b8%bd%b3-%d0%b2%b8%ba%bb%b0%b4%b0%b1%87%96%b2-%d1%84%b0%ba%83%bb%8c%82%b5%82%83/> Позитивною практикою в Університеті є опитування студентів щодо ефективності роботи НПП, яке реалізовується шляхом анонімного анкетування «Викладач очима студентів». Під час зустрічі з адміністративним персоналом з'ясовано, що результати опитування здобувачів зберігаються в Центрі соціальних досліджень і враховуються під час укладання контрактів.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Відповідно до «Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/%D0%9F%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%8F.pdf>) процедура конкурсного добору викладачів враховує професіоналізм як вимогу, на посади науково-педагогічних працівників обираються за конкурсом особи, які мають наукові ступені або вчені звання, а також особи, які мають ступінь магістра. Також є низка інших документів, які регламентують означені процеси («Положення про конкурсну комісію університету щодо заміщення вакантних посад НПП», «Про порядок призначення на посаду декана...»): <https://pnu.edu.ua/%D0%B4%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/>, <https://pnu.edu.ua/%d0%ba%b0%bd%b1%83%81-%d0%bd%b0-%d0%b7%b0%bc%89%b5%bd%bd%8f-%d0%bf%81%b0%b4/> Під час зустрічей з викладачами та адміністрацією з'ясовано, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму. При призначенні викладачів за конкурсом враховують їх рейтинг та оцінку студентами, зокрема, результати анкетування «Викладач очима студентів» - якщо викладач отримує оцінку 3 і нижче, то контракт з ним укладається лише на один рік. Опитування викладачів показало, що вони задоволені процедурою заміщення посад.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

До організації та реалізації освітнього процесу на ОП залучаються роботодавці через участь в практичній підготовці фахівців, зокрема, під час проведення практик – археологічної, музейної, етнографічної та архівної. Відповідно до «Положення про організацію та проведення практики у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (https://vvnv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/128/2018/05/pol_pro.pdf) та університетських документів щодо проведення практики (<https://kek.pnu.edu.ua/%d0%bf%80%b0%b1%82%b8%b0%b0/>) участь роботодавців полягає в підписанні Угоди на проведення практики студентів ЗВО, організації та контролю проходження практики студентами у конкретних підрозділах бази практики, написанні характеристики на практикантів, проведенні контрольних заходів спільно з викладачами факультету. Базами практики виступають установи, організації різних видів та форм власності. Активність роботодавців у такого роду співпраці із ЗВО зумовлюється встановленням довгострокових відносин на основі підписаних угод і подальшого працевлаштування кращих випускників ЗВО. Гарантом ОП та викладачами відповідних кафедр були представлені документи, що підтверджують залучення роботодавців до реалізації ОП – угоди про проведення практик, накази про практики, звітну документацію та відгуки роботодавців.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

За ініціативи керівництва Університету для студентів та викладачів впродовж навчального року організовується велика кількість зустрічей із професіоналами в галузі історії та археології (<https://pnu.edu.ua/blog/category/категорія-подій>). Упродовж 2016-2019 рр. з лекціями для студентів-істориків, організованими за посередництвом Центру медієвістичних студій при кафедрі всесвітньої історії, виступили: Адриан Юсупович (Варшава); Олександр Мусін (Санкт-Петербург); Мартін Гомза (Братислава); Олексій Мартинюк (Мінськ); Дюра Гарді (Новий Сад); Албена Стаменова (Софія); Радослав Лівох (Краків); Анета Голембювська-Тобіаш (Плзень). У березні 2019 р. читав лекції доктор Остравського університету Вітезслав Велімеж; у червні 2019 р. у рамках міжнародної конференції «Зустріч на Покутті – Рафайлівські семінари – 2019» професор Варшавського університету Лех Мрус; в жовтні 2019 р. було прочитано цикл лекцій у рамках програми Еразмус директором Інституту етнології Ягеллонського університету доктор габілітований, професор Марчін Броцкі. У рамках проведення «Школи латинської палеографії і епіграфіки» (27.04 – 01.05.2020) на базі Центру інноваційних освітніх технологій (MoPED) заплановано цикл лекцій по палеографії та епіграфії провідних українських та зарубіжних вчених Інституту української археології та джерелознавства імені Михайла Грушевського (Львів), Ягеллонського університету (Краків), Університет Коменського (Братислава).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В ЗВО діє система професійного розвитку, яка регулюється «Положенням про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників», «Положенням про атестацію педагогічних працівників», «Порядком розподілу навчальних дисциплін між науково-педагогічними працівниками кафедр університету». Викладачі університету мають можливість підвищити свою викладацьку майстерність та розвинути наукову діяльність шляхом проходження стажування у різних організаціях й установах України (85 укладених угод) та інших країн (33 укладені угоди). Зокрема, гарант ОП завідувач кафедри історії слов'ян, доктор історичних наук, професор В.Л.Комар в лютому 2019 р. пройшов наукове стажування в Жешувському університеті в рамках програми Еразмус+ <https://kis.pnu.edu.ua/2019/03/12/> Починаючи з 2018 р. У ЗВО діє система стимулювання професійного розвитку. Відповідно до «Положення про підтримку наукових і науково-педагогічних працівників університету, які публікують праці у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science» в Університеті передбачено певні види стимулювання НПП - <https://pnu.edu.ua/документи>. Публікації у вказаних наукометричних базах має викладач кафедри етнології та археології І.Т. Кочкін. Під час огляду матеріально-технічної бази та спілкування з представниками сервісних структурних підрозділів було з'ясовано, що офіс «Агенти змін» надає викладачам всебічну підтримку при написанні та подачі грантових проектів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Викладачі Університету мають можливість підвищити свою педагогічну майстерність шляхом проходження тренінгового навчання у Центрі інноваційних освітніх технологій «PNU-EcoSystem» (<https://pnu.edu.ua/%d0%b4%b0%ba%83%bc%b5%bd%82%b8/>), що створений в Університеті в рамках реалізації грантового проекту програми ERASMUS+ KA 2: «MoPED» - «Модернізація педагогічної вищої

освіти з використання інноваційних інструментів викладання». У цьому центрі проходять навчальні заняття у тому числі і викладачів, які забезпечують ОП 032 «Історія та археологія», зокрема, експертна група відвідала заняття доцента Т.В. Галицької-Дідух зі студентами 3 курсу з предмету «Методика викладання історії». Стимулювання викладацької майстерності НПП передбачає також організацію в Університеті тренінгів, семінарів (з безкоштовною участю для викладачів), зокрема у 2019 р. організовано серію тренінгів на тему «Використання додатків Google в роботі викладача», «Використання інноваційних технологій у викладацькій роботі» та серії семінарів в межах проєкту МОРЕД «Модернізація педагогічної вищої освіти з використання інноваційних інструментів викладання». Моральною формою заохочення викладачів є відзнаки: медаль «За заслуги перед університетом», «Подяка ректора» відповідно до Положення про заохочувальні відзнаки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://pnu.edu.ua/документи>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

В Університеті практикується прозорий конкурсний добір викладачів, проводиться опитування здобувачів «Викладач очима студентів», що впливає на результати конкурсного добору. ЗВО надає всебічну підтримку викладачам в межах академічної мобільності, можливості стажування в провідних ЗВО України і зарубіжних партнерів, заохочує публікації наукових праць у виданнях, які входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Позитивною є практика сприяння професійного розвитку та педагогічної майстерності викладачів у Центрі інноваційних освітніх технологій «PNU-EcoSystem».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендувати активніше залучати роботодавців до проведення навчальних занять, у тому числі і безпосередньо в установах, які є базами виробничих практик.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Професійна та академічна кваліфікація викладачів відповідає цілям ОП та дозволяє досягати цілей програми та ПРН, конкурсний добір викладачів є прозорим. Налагоджена співпраця з вітчизняними і закордонними ЗВО в межах програм академічної мобільності, викладачі ОП залучені до стажування в провідних ЗВО України та зарубіжних партнерів. Підтримується професійний розвиток викладачів та викладацька майстерність.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові ресурси ЗВО формуються відповідно до Статуту та інших нормативних документів, інформація про Кошторис університету знаходиться в публічному доступі. Університет є сучасним і потужним навчально-науковим комплексом, має сучасну матеріальну та розвинену соціальну інфраструктуру. Базою для підготовки фахівців ОП є 15 аудиторій факультету, з яких 5 лекційних аудиторій обладнані мультимедійною апаратурою. У ЗВО є Internet-центр, де зосереджені комп'ютерні класи, які використовуються здобувачами усіх спеціальностей. Є велика бібліотека з окремим читальним залом для історичного факультету. Функціонує електронна бібліотека повнотекстових видань, а також доступ до зарубіжних і вітчизняних («Архів української періодики он-лайн. LIBRARIA») баз даних. У ЗВО є кілька їдалень та кафе. Студенти проживають в 4-х гуртожитках. Відзначимо проєктно-освітній центр "Агенти змін", який є унікальною платформою для практичної співпраці студентів різних спеціальностей з представниками ОТГ. Він дає можливість проводити вебінари із залученням одночасно до 900 учасників. Також функціонує молодіжний центр «PARAGRAPH». За грантові кошти ведеться будівництво Центру для проведення спільних зустрічей української та польської студентської молоді та спільний архітектурний проєкт щодо відновлення астрономічної обсерваторії на горі Піп Іван («Білий слон»). Під час огляду члени експертної групи переконались у тому, що матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення ОП є достатнім та сприяє досягненню цілей і ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів є безоплатним для студентів та викладачів. Студенти і викладачі мають постійний доступ до бібліотечних фондів і баз даних.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

На веб-сайті ЗВО розміщено низку нормативно-правових актів щодо безпечності освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (<https://vvrpp.pnu.edu.ua/безпечність-освітнього-процесу>). У структурі ЗВО є Навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи, яка пропонує студентам: проведення тематичних бесід, навчальних семінарів, тренінгів, майстер-класів; проведення анонімних психологічних тестувань (індивідуальних, групових) на професійну спрямованість, визначення здібностей і обмежень; причин особистісних та групових конфліктів, причин невдоволення перебування в університеті; залучення до волонтерської діяльності; надання кваліфікованої допомоги у вирішенні особистісних та навчальних проблем (<https://vvrpp.pnu.edu.ua/2019/10/18/на-допомогу-студентам>). Серед студентів проводиться опитування щодо їхніх потреб та інтересів та ефективності організації навчально-виховного процесу. В університеті функціонує молодіжний центр «PARAGRAPH», створений студентами для потреб молоді, але відкритий для всіх охочих. У структурі Університету для студентів діють спортивні клуби, клуби дозвілля, волонтерські організації, тощо. Під час візної експертизи з'ясовано, що проводиться опитування з питань задоволеності потреб та інтересів студентів. Загалом, студенти ОП задоволені освітнім середовищем Університету.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Для інформаційної підтримки студентів у ЗВО розроблено «Студентський путівник», що містить загальну інформацію про структуру ЗВО та телефони інформаційних служб. Навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи університету розробила опитувальники, згідно яких на факультеті проводиться діагностика задоволеності надання освітніх послуг, вивчення цінностей, орієнтацій, адаптаційних механізмів і мотивації студентів. Результати діагностики збираються в лабораторії в паперовому вигляді. Згідно «Правил призначення і виплати академічних і соціальних стипендій у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (2017 р.), студенти Університету мають можливість отримувати крім державних, ще й недержавні стипендії. Зокрема, Університет має 3 укладені угоди

з благодійними фондами, які щороку виплачують стипендійні виплати найкращим студентам. На ОП є студенти, які отримують іменні чи соціальні стипендії, зокрема А.Шемберко отримує іменну стипендію Президента України; М.Демків - стипендію фундації Лозинських; Г.Паска стипендію ім. діячів Першого українського уряду; З здобувачі мають соціальну стипендію як «Діти сироти та позбавлені батьківського піклування» та «Діти інваліди I-III групи». Під час зустрічі зі студентами та студентським самоврядуванням відзначено їх задоволеність організаційною, освітньою, інформаційною консультативною та соціальною підтримкою з боку ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО здійснюється ґрунтовна робота зі створення достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Передусім діє «Порядок супроводу (надання допомоги) особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення». Університет веде систематичну роботу з вдосконалення своєї інфраструктури, в т.ч. і створення комфортних умов навчання для осіб, що відносяться до категорії маломобільних груп населення. В Університеті розроблено план-графік пристосування приміщень для осіб з обмеженими фізичними можливостями: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/04/dostupnist_dlya_malomobilnych_group_2018-1.pdf Через систему дистанційного навчання студенти з особливими потребами можуть повноцінно здобувати знання та складати проміжні контролі знань <http://d-leap.ru.if.ua/> Користуватися електронними ресурсами бібліотеки, зокрема електронними хрестоматіями, що підготовлені науково-педагогічним персоналом університету у кількості більше 4000 одиниць, що відповідають навчальним планам. <http://lib.pnu.edu.ua/elibrary.php> Ректор проф. Цепенда І.Є. здійснює прийом осіб з обмеженими можливостями у визначений час в ауд. 121 Гуманітарного корпусу. Під час виїзної експертизи експертна група засвідчила високий рівень доступності до освітніх послуг осіб з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Питання врегулювання конфліктних ситуацій багатовекторне та здійснюється на різних рівнях: 1) міжособистісний рівень (студент-студент) – механізм врегулювання поданий в рубриці «на допомогу кураторам» <https://vvprr.pnu.edu.ua/> 2) булінг – механізм врегулювання поданий в рубриці «звіти відділу» та «на допомогу кураторам» <https://vvprr.pnu.edu.ua/> 3) рівень «викладач-студент» - механізм врегулювання поданий в рубриці «нормативні документи», Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів” (2019 року) та ін. 4) гаряча лінія з ректором університету (0342) 59-60-24, rector@pnu.edu.ua Публічним є Порядок реагування на випадки конфліктних ситуацій у закладах освіти <https://vvprr.pnu.edu.ua/2019/10/21/%d0%bf%d0%be%d1%80%d1%8f%d0%b4%d0%be%d0%ba-%d1%80%d0%b5%d0%b0%d0%b3%d1%83%d0%b2%d0%b0%d0%bd%d0%bd%d1%8f-%d0%bd%d0%b0-%d0%b2%d0%b8%d0%bf%d0%b0%d0%b4%d0%ba%d0%b8-%d0%ba%d0%be%d0%bd%d1%84%d0%bb%d1%96/> У вирішенні конфліктних ситуацій ЗВО опирається на превентивні заходи. Під час зустрічей зі стейкхолдерами з'ясовано, що здобувачі вищої освіти ознайомлені з процедурами вирішення конфліктних ситуацій, зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо, втім подібних випадків у межах ОП не було зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічне забезпечення знаходиться на гідному рівні. Здобувачі ОП мають окремий читальний зал у бібліотеці ЗВО. На базі ЗВО діють освітні простори «МорЕД», «Агенти Змін» та «PARAGRAPH». Експертна група відмічає значну роботу ЗВО щодо забезпечення умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендовано продовжувати роботу з покращення та оновлення матеріально-технічного і навчально-методичного забезпечення освітнього процесу та забезпечення належного освітнього середовища.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище та матеріальні ресурси ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» відповідають належному рівню. Викладачі та здобувачі мають безоплатний доступ до інфраструктури ЗВО. Студенти мають всі відповідні напрями підтримки, а саме: освітню, консультаційну, організаційну, соціальну, інформаційну. В Університеті наявна чітка політика вирішення конфліктних ситуацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЗВО визначає процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП «Положенням про освітні програми» (28.01.2020), згідно якого перегляд освітніх програм відбувається за результатами їхнього моніторингу. Критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формуються у результаті зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, студентами, випускниками і роботодавцями, а також внаслідок прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства. За результатами останнього перегляду в навчальні плани були внесені зміни в назви і доповнені дисципліни за вибором студентів, які відображені в протоколах засідань кафедри історії слов'ян протокол №12 від 20 червня 2019 р. і Вченої ради факультету історії, політології і міжнародних відносин №10 від 27 червня 2019 р. За результатами цих засідань запропоновано внести шість вибіркових дисциплін в навчальний план 2020 р. Під час Резервної зустрічі відбулось обговорення питання перегляду ОП з гарантом та іншими НПП. Члени експертної групи висловили рекомендації, які відповідно до внутрішньої процедури будуть розглянуті з метою внесення змін у проект ОП. Гарант і група забезпечення ОП проявляють зацікавленість і активність щодо оптимізації ОП відповідно до побажань стейкхолдерів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Складовою моніторингу якості освіти й оцінювання роботи науково-педагогічних працівників є соціологічні опитування студентів з питань освітнього процесу: 1) Навчально-науковий центр якості надання освітніх послуг і дистанційного навчання через систему «Дистанційне навчання» після завершення сесії здійснює оцінювання якості викладання предметів. 2) Центр соціальних досліджень здійснює моніторинг

«Викладач очима студента» в електронній формі на базі сервісу <http://poll.pu.if.ua/> Керівник центру доц. І. Доцяк на зустрічі експертної групи з адмінперсоналом надав докладну інформацію про методологію та інструментарій моніторингу. 3) Опитування студентів в онлайн-формі, організоване в січні 2020 р. кафедрою історії слов'ян (доц. М.Вітенко), результати якого є в додатку (Файл 1). Пропозиції студентів акумулюються проектною робочою групою факультету протягом усього часу провадження освітнього процесу. Далі ці пропозиції аналізуються і обговорюються на засіданнях кафедр і факультету. Представники студентства входять до складу Вченої ради університету і впливають на прийняття рішень в університеті. Також в ЗВО впроваджено систему студентського моніторингу якості освіти, яка передбачає створення факультетських груп. Під час зустрічі зі здобувачами освіти та представниками студентського самоврядування були обговорені питання їх залучення до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП. Студенти підтвердили свою залученість до процедур перегляду ОП і внутрішнього забезпечення якості освіти.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу», «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» до розробки і моніторингу ОП мають залучатися роботодавці. Критерії, за якими відбувається перегляд ОП, формують зворотного зв'язку з роботодавцями, а також внаслідок прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства. Відгуки й пропозиції роботодавців розміщені на сайті кафедри історії слов'ян. До складу Екзаменаційної комісії комплексного екзамену за згодою входить роботодавець. Зміст і послідовність проходження практики визначається програмою практики, яка розробляється кафедрою за участі представників роботодавців. У контексті вищезазначеного процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення якості залучалися потенційні роботодавці. Окрім того, в січні 2020 р. кафедрою історії слов'ян було проведено онлайн анкетування роботодавців історичних спеціальностей Факультету історії, політології і міжнародних відносин. Звіт про результати цього опитування міститься в додатку (Файл 1) до цього Звіту. Під час зустрічі з роботодавцями ними була висловлена готовність до активної співпраці в питаннях регулярного перегляду ОП і внутрішнього забезпечення якості. На кафедрі історії слов'ян наявні протоколи спільних зустрічей викладачів кафедри і роботодавців щодо розробки, моніторингу і перегляду ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Акредитація освітньої програми 032 «Історія та археологія» бакалаврського рівня є первиною, тому випускників саме за цією ОП наразі немає. Водночас навчання істориків у ЗВО розпочате ще в 1940 р. Тому під час виїзної експертизи була проведена зустріч з випускниками-істориками, які відзначили високий рівень знань і вмінь, наданий їм під час навчання, що дозволяє їм бути успішними на своїй роботі. Інформація щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП акумулюється викладачами кафедри історії слов'ян через використання соціальних мереж (сторінка кафедри історії слов'ян), організацію зустрічей з випускниками й роботодавцями ОП в рамках якісного покращення ОП, підтримку особистих контактів викладачів кафедри з випускниками ОП. Збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП відбувається в процесі підготовки книги про випускників Історичного факультету, якому в березні 2020 р. виповнюється 80 років. Типовими траєкторіями працевлаштування випускників ОП є архівні, музейні та науково-дослідні установи Івано-Франківської області, органи влади та новостворені ОТГ, освітні заклади. У січні 2020 р. кафедрою історії слов'ян було проведено онлайн анкетування випускників історичних спеціальностей Факультету історії, політології і міжнародних відносин, звіт про результати цього опитування міститься в додатку (Файл 1).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечуєчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система управління якістю Університету (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/pages/scheme-suyau-fullpage.html>) передбачає розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО. Зокрема, структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти є: Навчально-методичний відділ, Навчально-науковий центр якості надання освітніх послуг і дистанційного навчання, Інформаційно-обчислювальний центр, Центр дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності. Крім цього, з 1 січня 2020 р. у ЗВО діє «Центр забезпечення якості», який наразі має стати ключовим в системі внутрішнього забезпечення якості. Під час зустрічі з адмінперсоналом директор цього Центру розповів про основні цілі та сфери діяльності Центру. Також у ЗВО створена Рада за якості. ЗВО систематично здійснює процедури внутрішнього забезпечення якості надання освітніх послуг структурними навчальними підрозділами Університету. Результати діяльності системи внутрішнього забезпечення якості освіти знаходять відображення в прийнятті конкретних рішень Вченої ради університету, вченої ради факультету, обговорюються на засіданнях кафедр, на яких розглядаються питання підсумків навчально-методичної роботи, результати екзаменаційних сесій, контрольних зрізів залишкових знань тощо та завдання щодо підвищення якості підготовки фахівців (протоколи засідань вченої ради факультету, кафедр).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Це є первина акредитація, тому пропозиції та зауваження щодо неї відсутні. Втім експертною комісією, що проводила комплексну перевірку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника і Факультету історії, політології і міжнародних відносин, зокрема під час акредитації спеціальності «Історія і археологія» зауважень (приписів) не висловлено. При цьому було висловлено пропозиції, які не впливали на рішення про акредитацію, але, на думку експертів, дозволили б поліпшити якість підготовки фахівців: активізувати роботу з підготовки і видання викладачами підручників та навчальних посібників з грифом МОН України; поширювати наукові зв'язки з провідними навчальними та науковими закладами України та інших країн у галузі історії. З метою покращення якості наукової роботи і навчально-виховного процесу історичні кафедри факультету налагодили активну співпрацю з вітчизняними центрами університетської освіти та науково-дослідними установами, зокрема, Інститутом Українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, з історичними кафедрами Київського, Львівського, Чернівецького, Ужгородського, Кам'янець-Подільського університетів та ін. Викладачами кафедри історії слов'ян підготовлено посібник Рекомендований Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів: Вітенко М. Історія Росії: від найдавніших часів до наших днів : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ, 2013. 330 с.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти передбачає: залучення учасників академічної спільноти до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП. Такі процедури передбачають: здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм із залученням потенційних роботодавців; оцінювання здобувачів вищої освіти шляхом проведення комп'ютерних контрольних тестувань; оцінювання науково-педагогічних працівників на підставі комп'ютерного анонімного анкетування «Викладач очима студентів» оцінювання освітньої та науково-технічної діяльності кафедр і факультетів з використанням системи рейтингового оцінювання; підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників; забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату при реалізації освітнього процесу підготовки бакалаврів; участь університету у міжнародних і національних рейтингових дослідженнях закладів вищої освіти. Практично в тієї чи іншій мірі до здійснення всіх таких процедур і заходів залучаються учасники академічної спільноти. Під час інтерв'ювання НПП, які мали місце на зустрічі з викладачами, під час вільної зустрічі, під час зустрічі з адмінперсоналом, під час огляду п'яти історичних кафедр кафедр, обговорені питання їх залучення до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Здійснюється залучення науково-педагогічних працівників, студентів, студентського самоврядування, роботодавців, випускників до процесу моніторингу та перегляду освітньої програми. У ЗВО створено «Центр якості освіти», який координує заходи з внутрішнього забезпечення якості освіти. Рекомендації та зауваження беруться до уваги.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендовано систематизувати та оптимізувати різні опитування стейкхолдерів щодо моніторингу якості освіти; посилити співпрацю зі стейкхолдерами щодо перегляду ОП та моніторингу якості освіти.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ЗВО функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої програми. Розроблені і прийняті відповідні нормативні документи, які регламентують цю діяльність. Наявні структурні підрозділи, які координують і розвивають процеси, спрямовані на підвищення якості освіти. Сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою за участі академічної спільноти та стейкхолдерів.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Наявні документи ЗВО, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, які є доступними на сайті ЗВО (<https://pnu.edu.ua/документи>, <https://ipmv.pnu.edu.ua/%d0%bf%d1%83%d0%b1%d0%bb%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%b0-%d1%96%d0%bd%d1%84%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%8f-%d1%83%d0%bd%d1%96%d0%b2%d0%b5%d1%80%d1%81%d0%b8%d1%82%d0%b5%d1%82%d1%83/>): Статут ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу, Положення про принципи діяльності навчально-наукових підрозділів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Положення про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників та інші.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті ЗВО є проект ОП 032 «Історія та археологія» - <https://nmv.pnu.edu.ua/proiekty-op/bakalavr/>

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЗВО оприлюднює на своєму веб-сайті точну інформацію про ОП в достатньому обсязі - <https://nmv.pnu.edu.ua/bakalavrat/032-istoriya-ta-arheologiya/>

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЗВО має повний перелік документів, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, а також достатню інформацію про ОП. Відтак вся ця інформація оприлюднена на офіційному веб-сайті Університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендувати повідомити академічний персонал та інших стейкхолдерів про розміщення проекту ОП на веб-сайті ЗВО та запросити до надання своїх пропозицій, створивши відповідні процедури для зворотнього зв'язку.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

На офіційному веб-сайті ЗВО наявна чітка і достатня інформація як щодо освітньої програми 032 «Історія та археологія», так і щодо правил і процедур, яких мають дотримуватися всі учасники освітнього процесу в ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Всі учасники освітнього процесу і стейкхолдери позитивно налаштовані на заходи з підвищення якості освіти і готові активно працювати в цьому напрямі. У період підготовки і під час візної експертизи панувала атмосфера співробітництва: затвердження програми візиту і відповідь на запит; експерти надавали консультації, а викладачі, адміністративний та сервісний персонал проявляли готовність до співпраці та запровадження рекомендованих заходів і процедур. ЗВО активно працює над покращенням системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що виражається у запровадженні рекомендацій і кращих практик. Зокрема, на стадії затвердження перебуває нове «Положення про організацію освітнього процесу», де враховані сучасні реалії; змінюється форма подання навчального плану, де «Дисципліни за вибором ВНЗ», які і зараз трактуються як обов'язкові, не прописуються у Вибірковому блоці; створений «Центр якості освіти», який має взяти на себе координацію усіх заходів із забезпечення якості, директором якого призначена активна і фахова людина; запроваджуються антиплагіатні процедури, тощо.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми **B**

Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	А
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	А
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6 . Людські ресурси	А
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	А
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9 . Прозорість та публічність	В
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Файл 1. Опитування стейкголдерів.pdf	yqeVf0VMg+rYSwkK0S7A+a38+QASZwMBepqWDAUWo6s=
Додаток	Файл 2. Навч.- метод. забезпечення.pdf	kBnZoymN03iQVi5R6ubAS42bvnrndfAvUvHtYQMj9qGA=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Яремчук Сергій Степанович

Члени експертної групи

Синявська Олена Олександрівна

Грехов Владислав Анатолійович